CJHaA
Caspian Journal of Health and Aging
Fateme Zahra Nursing and Midwifery School of Ramsar
e-ISSN: 2645-5749
p-ISSN: 2588-3763
مجله سلامت و سالمندی خزر
دانشکده پرستاری و مامایی فاطمه زهرا (س) رامسر
دانشگاه علوم پزشکی بابل

Investigating the extent of academic procrastination and its relationship to lifestyle in the context of COVID-19 among Ramsar faculty nursing students during the COVID-19 pandemic

A. Moslehi(Bsc)[1], S. Mohammadi(PhD)[2], H. Karimi(Msc)[2], F. Zahirian(Bsc)[3]

1. Student Research Committee, Ramsar Fatemeh Zahra School Of Nursing and Midwifery, Babol University of Medical Sciences, Babol, I.R.Iran
2. Nursing Care Research Center, Health Research Institute, Babol University of Medical Sciences, Babol, I.R.Iran
3. Shahid Rajaei Hospital, Tankabon,Mazandaran, I.R.Iran

Article Info

Article Type:
Research Article

Received:
Oct 2ed 2022

Revised in evised:
Jan 6th 2023

Accepted:
Jan 21th 2023

Published online:
Apr 26th 2023

ABSTRACT

Background and Objective: The COVID-19 pandemic has impacted the studies and lifestyles of students around the world. Since nursing students were also affected by this pandemic while working directly in the medical environment during this time, the aim of the present study was to determine the extent of academic procrastination and its relationship to lifestyle in relation to COVID-19 among Ramsar nursing faculty students.

Methods: This descriptive-analytical study was conducted on second and senior semester nursing students (N=131) of Ramsar faculty. Data were collected electronically through demographic questionnaires, lifestyle related to COVID-19 and academic procrastination using census method. The data were analyzed using SPSS 21.

Findings: The mean academic procrastination was 84.65±12.16. The highest academic procrastination was observed in eighth semester (88.25±9.14) and male students (85.73±8.87). The lowest academic procrastination was observed in second semester students (79.87 ± 14.74). The total score of lifestyle related to covid-19 was 69.54 ± 8.55. Second semester students scored the highest in lifestyle related to covid-19 (73.95 ± 8.74) and eighth semester students (88.25 ± 9.14) scored the lowest in this area. There was a negative and significant relationship between the variables of academic procrastination and lifestyle related to COVID-19($p<0.000$).

Conclusion: Students' academic procrastination was significant and students' lifestyle was also affected during the COVID-19 pandemic. It is suggested that Ramsar faculty leaders adopt strategies to reduce academic procrastination and improve students' lifestyle.

Keywords: COVID-19, Nursing student, Procrastination, Lifestyle

Cite this article: A. Moslehi, S. Mohammadi, H. Karimi, F. Zahirian. Investigating the extent of academic procrastination and its relationship to lifestyle in the context of COVID-19 among Ramsar faculty nursing students during the COVID-19 pandemic. *Caspian Journal of Health and Aging*. 2023; 8 (1): 1-9.

© The Author(s).
Publisher: Babol University of Medical Sciences

•**Corresponding Author: S. Mohammadi (PhD)**
Address: Enghelab Squere,Imam Sajjad HospitaL,Fateme Zahra Nursing& Midwifery School,Ramsar,Mazandaran, Iran
Tel: +98 (11) 55225151. **E-mail:** sepidmohamadi@nm.mui.ac.ir

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-10-09]

[DOI: 10.22088/cjhaa.8.1.2]

CJHaA
Caspian Journal of Health and Aging
e-ISSN: 2645-5749
p-ISSN: 2588-3763
Fateme Zahra Nursing and Midwifery School of Ramsar
مجله سلامت و سالمندی خزر
دانشکده پرستاری و مامایی فاطمه زهرا (س) رامسر
دانشگاه علوم پزشکی بابل

بررسی میزان اهمال تحصیلی و ارتباط آن با سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ در دانشجویان دانشکده پرستاری رامسر در دوران همه‌گیری کووید-۱۹

امیرحسین مصلحی(Bsc)[۱]، سپیده محمدی(PhD)[۲]، هنگامه کریمی(Msc)[۲]، فروغ ظهیریان(Bsc)[۳]

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری رامسر، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران
۲. مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری، پژوهشکده سلامت، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران
۳. بیمارستان شهید رجایی تنکابن، مازندران، ایران

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:
مقاله پژوهشی

دریافت:
۱۴۰۱/۷۲/۱۰

اصلاح:
۱۴۰۱/۱۰/۱۶

پذیرش:
۱۴۰۱/۱۱/۱

انتشار:
۱۴۰۲/۲/۶

چکیده

سابقه و هدف: پاندمی کووید-۱۹ تحصیل و سبک زندگی دانشجویان را در تمام دنیا تحت تأثیر قرار داد. دانشجویان پرستاری از این امر مستثنا نبوده‌اند و درعین‌حال طی این دوران مستقیماً در محیط‌های درمانی حضور داشته‌اند. لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین میزان اهمال تحصیلی و ارتباط آن با سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ در دانشجویان دانشکده پرستاری رامسر انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی است که بر روی ۱۳۱ دانشجوی ترم دوم و بالاتر پرستاری دانشکده رامسر انجام شد. داده ها توسط پرسشنامه‌های جمعیت‌شناختی، سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ و اهمال تحصیلی به‌صورت الکترونیک در سال ۱۴۰۰ به‌صورت سرشماری جمع‌آوری شد. تحلیل داده‌ها توسط نرم‌افزار spss نسخه ۲۱ انجام شد.

یافته‌ها: میانگین اهمال تحصیلی دانشجویان ۱۲/۱۶±۸۴/۶۵ بود. درمجموع بیشترین اهمال تحصیلی در دانشجویان ترم هشت (۹/۱۴± ۸۸/۲۵) و دانشجویان پسر (۸/۸۷ ±۸۵/۷۳) مشاهده شد. ازنظر ترم تحصیلی کمترین اهمال تحصیلی مرتبط با دانشجویان ترم دو بوده است (۱۴/۷۴±۷۹/۸۷). نمره کل حاصل از سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹، ۸/۵۵±۶۹/۵۴ بود. دانشجویان ترم دو بیشترین نمره حاصل از سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹(۸/۷۴±۷۳/۹۵) و دانشجویان ترم هشت (۹/۱۴ ±۸۸/۲۵) کمترین نمره را در این حیطه کسب کردند. بین متغیرهای اهمال تحصیلی و سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ ارتباط منفی و معناداری وجود داشته است (p<۰/۰۰۰).

نتیجه‌گیری: از آنجایی که در دوران شیوع کووید-۱۹ اهمال تحصیلی دانشجویان قابل‌توجه بود و سبک زندگی دانشجویان نیز تحت تأثیر قرار گرفته است، پیشنهاد می‌شود مسئولین دانشکده پرستاری رامسر با عنایت به نتایج مطالعه حاضر راهبردهایی را برای کاهش اهمال تحصیلی و بهبود سبک زندگی دانشجویان اتخاذ نمایند.

واژه‌های کلیدی: کووید-۱۹، دانشجوی پرستاری، اهمال، سبک زندگی

استناد: امیرحسین مصلحی، سپیده محمدی، هنگامه کریمی، فروغ ظهیریان. بررسی میزان اهمال تحصیلی و ارتباط آن با سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ در دانشجویان دانشکده پرستاری رامسر در دوران همه‌گیری کووید-۱۹. مجله سلامت و سالمندی خزر، ۱۴۰۲؛ ۸ (۱): ۹-۱.

© The Author(s)
Publisher: Babol University of Medical Sciences

▣ این مقاله مستخرج از طرح تحقیقاتی به شماره ۷۲۴۱۳۳۴۲۳ و با کد اخلاق IR.MUBABOL.REC.1400.021 دانشگاه علوم پزشکی بابل می باشد.

* مسئول مقاله: دکتر سپیده محمدی
آدرس: رامسر، خیابان شهید مطهری، دانشکده پرستاری و مامایی فاطمه زهرا (س) رامسر تلفن: ۵۵۲۲۵۱۵۱ – ۰۱۱ رایانامه: sepidmohamadi@nm.mui.ac.ir

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-10-09]

[DOI: 10.22088/cjhaa.8.1.2]

سابقه و هدف

کووید-۱۹ یک گونه جدید و تغییر ژنتیک یافته از کرونا ویروس است که برای اولین بار در دسامبر ۲۰۱۹ در شهر Wuhan کشور چین گزارش شد(۱). قدرت انتقال این ویروس بسیار بالا است و پس از زمان کوتاهی به صورت پاندمی تمام کشورهای جهان را آلوده کرد(۲).

از جمله تدابیر و محدودیت‌هایی که کشورهای مختلف برای جلوگیری از شیوع هر چه بیشتر ویروس کرونا کرده‌اند می‌توان به فاصله‌گذاری اجتماعی، قرنطینه خانگی و دورکاری اشاره کرد. این اقدامات موجب تغییرات بی‌سابقه بر سبک زندگی مردم شده است. تا جایی که بسیاری از تعاملات اجتماعی، تحصیلی، خانوادگی و اقتصادی کشورها را تحت‌الشعاع قرار داد. در راستای همین اقدامات بسیاری از کشورها هم اقدام به تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها کرده‌اند و اکثر رده‌های آموزشی به‌صورت آنلاین برگزار شد(۴و ۳).

علاوه بر محدودیت‌های اعمال شده از سوی دولت‌ها، انتشار افسارگسیخته کووید ۱۹، ترس از ابتلا، محدودیت‌های طولانی‌مدت، ابهام در آینده تحصیلی و شغلی و بحران‌های اقتصادی، وضعیت نامطلوب در بخش‌های ویژه بیمارستان‌ها، عدم وجود درمان دارویی مؤثر و در نهایت مرگ‌ومیر ناشی از این بیماری، تأثیر بسزایی بر سلامت روانی جامعه داشته است(۵). مطالعات حاکی از آن بوده است، سبک زندگی افراد به دنبال قانون‌های اعمال‌شده در دوران پاندمی و اضطراب ناشی از بیماری با تغییرات بسزایی همراه بوده است(۶). طبق یافته‌های حاصل از مطالعات، سبک زندگی عموم مردم در سراسر جهان در حیطه تغذیه، ورزش، ارتباطات اجتماعی، تحصیل و ... تغییر داشته است(۷).

در همین راستا دانشجویان نیز از این امر مستثنی نبوده‌اند و به دنبال عواملی نظیر تعطیلی دانشگاه‌ها، یادگیری به روش آنلاین و در زیرگروه علوم پزشکی کار در بالین بیماران مبتلا به کووید-۱۹ با تغییرات عمده‌ای در سبک زندگی خود مواجه شده‌اند(۸).

علاوه بر تغییر سبک زندگی نحوه یاددهی و یادگیری دانشجویان نیز در این دوران تغییر کرده است(۹). آنچه مسلم است، محوری‌ترین ارزش نهادهای دانشگاهی در درجه نخست بهبود کیفیت یاددهی و یادگیری است. ازاین‌رو برنامه‌های ارزشیابی، ضرورتاً با اهمیتی از فعالیت‌های آن‌ها را تشکیل می‌دهد.(۱۰). با توجه به گسترش آموزش مجازی در زمان شیوع کووید-۱۹، باید به این نکته اظهار داشت که آموزش مجازی نکات مثبت و منفی بسیاری دارد(۱۱). برای مثال از نکات مثبت آن می‌شود به کاهش زمان کار و هزینه مسافرت برای دانشجویان اشاره کرد. مشکل عدم دستیابی همه‌ی دانشجویان به اینترنت و رایانه، سرعت پایین و هزینه بالای اینترنت و نیاز به بالا نگه‌داشتن توجه و انگیزه هم از معایب آن است(۱۲). جدا از موارد اشاره شده یکی از مهم‌ترین انتقاداتی که همواره متوجه آموزش مجازی بوده به بحث روابط انسانی مکانیکی و غیر زنده و اهمال تحصیلی فراگیران برمی‌گردد(۱۱). اهمال تحصیلی به عنوان ایجاد تأخیر ارادی در انجام تکلیف تحصیلی در چهارچوب زمانی مورد انتظار، علی‌رغم انتظار فرد برای بدتر شدن به دلیل تأخیر تعریف شده است(۱۳).

با توجه به محدودیت‌های مذکور به علت پاندمی کووید-۱۹ و در مقابل آن لزوم گذراندن واحدهای درسی بالینی دانشجویان مخصوصاً رشته‌ای مثل پرستاری که در ارتباط مستقیم با بیماران است، تغییرات سبک زندگی و تأثیر آن بر اهمال تحصیلی می‌تواند محسوس باشد. تاکنون مطالعه‌ای که سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ و اهمال تحصیلی دانشجویان را با هم سنجیده باشد در جمعیت دانشجویان پرستاری انجام نشده است لذا در این مقاله بر آن شدیم که به بررسی اهمال تحصیلی و ارتباط آن با سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ در دانشجویان پرستاری رامسر بپردازیم.

مواد و روش‌ها

مطالعه حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی است که پس از تائید مطالعه حاضر در کمیته تحقیقات دانشجویی و کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی بابل، در سال ۱۴۰۰ بر روی جمعیت دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری رامسر انجام شد. داده‌ها توسط پرسشنامه‌های جمعیت شناختی، سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ و اهمال تحصیلی جمع‌آوری شد. پرسشنامه جمعیت‌شناسی شامل سؤالات نظیر سن، جنس، ترم تحصیلی، محل سکونت، ابتلا به کووید-۱۹ بوده است.

برای سنجش اهمال تحصیلی در مطالعه حاضر از مقیاس اهمال‌کاری تحصیلی Solomon و Rothblum (۱۹۸۴) استفاده شد. این پرسشنامه برای بررسی تعلل ورزی تحصیلی در سه حوزه آماده نمودن تکالیف (سؤالات ۹ تا ۱۷)، مطالعه برای امتحان (سؤالات ۱ تا ۶) و تهیه پروژه‌های تحصیلی نیم سال تحصیلی (سؤالات ۲۰ تا ۲۵) ساخته شده و شامل ۲۱ گویه است. در مقابل هر گویه، طیف پنج گزینه‌ای از

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-10-09]

[DOI: 10.22088/cjhaa.8.1.2]

"هیچ‌وقت"(نمره ۱) تا همیشه (نمره ۵) قرار دارد. افزون بر ۲۱ سؤال مذکور، ۶ سؤال (سؤال‌های ۲۷، ۲۶، ۱۹، ۱۸، ۸،۷) برای سنجش دو ویژگی"احساس ناراحتی نسبت به اهمال‌کار بودن" و "تمایل به تغییر عادت تعلل ورزی در نظر گرفته شده است. (۱۴). در ایران روایی و پایایی این پرسشنامه مورد بررسی و تائید قرار گرفت که ضریب پایایی پرسشنامه ۰/۷۹ تعیین شد(۱۵).

پرسشنامه دیگری که در این مطالعه استفاده شده است پرسشنامه " رفتارهای وابسته به سبک زندگی در پاندمی کووید-۱۹" بوده است. این پرسشنامه شامل ۲۰ سؤال و ۴ زیرمجموعه رژیم غذایی (۱۴ سؤال)، فعالیت (۳ سؤال)، خواب و استراحت (۲ سؤال) و اضطراب (۱ سؤال) است که با معیار لیکرت از "کاملاً کاهش‌یافته" تا ": کاملاً افزایش‌یافته" است. نمره کل حاصل از این پرسشنامه از ۲۰(کمترین امتیاز) تا ۱۰۰(بیشترین امتیاز) است. این پرسشنامه توسط Kumari و همکاران در دوران شیوع کووید-۱۹ تهیه گردید و روایی و پایایی آن در جمعیت ۱۰۳ نفره مورد بررسی قرار گرفت و مورد قبول بوده است(۱۶). این پرسشنامه در مطالعه حاضر ضمن ترجمه و باز ترجمه از انگلیسی به فارسی و سپس برعکس، توسط ۱۰ نفر از اعضای حیات علمی رشته پرستاری روایی محتوی شد و پایایی آن در جمعیت ۱۵ نفره دانشجویان با الفای کرونباخ ۰/۸۳ مورد تائید قرار گرفت و ضریب CVI برای کلیه گویه ها بالای ۰/۷۵ تعیین شد.

نمونه‌گیری مطالعه حاضر از نوع سرشماری بوده است. معیار ورود شامل دانشجویان پرستاری دانشکده رامسر ترم دوم و بالاتر و تجربه حداقل یک ترم تحصیلی به‌صورت کلاس آنلاین در دوران شیوع کووید-۱۹ بوده است که مجموعاً ۱۳۱ دانشجو واجد شرایط ورود به مطالعه بوده‌اند. دانشجویان در صورت عدم تمایل به شرکت با ادامه پژوهش از مطالعه خارج می‌شدند.

پرسشنامه‌های فوق‌الذکر پس از اینکه در وب‌سایت پرسلاین به صورت الکترونیک تبدیل شدند، لینک استفاده از پرسشنامه‌ها از طریق شبکه‌های اجتماعی واتس آپ و تلگرام در اختیار کلیه دانشجویان واجد شرایط شرکت در مطالعه پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی رامسر قرار داده شد. در نهایت پرسشنامه‌هایی که به صورت کامل پاسخ داده شوند، مورد توسط نرم‌افزار spss نسخه ۱۹ در دو بخش توصیفی و تحلیلی (فراوانی، میانگین و انحراف از معیار، همبستگی پیرسون) مورد تجزیه‌وتحلیل آماری قرار خواهند گرفت.

در مطالعه حاضر رضایت شرکت در مطالعه در ابتدای پرسشنامه‌ها آمده بود و مشارکت‌کنندگان در صورت رضایت به شرکت در مطالعه وارد قسمت تکمیل پرسشنامه‌ها می‌شدند. کلیه اطلاعات بی‌نام تکمیل شد و به‌صورت محرمانه در دسترس پژوهشگر بوده است.

یافته‌ها

از مجموع ۱۳۱ دانشجوی پرستاری در ترم‌های دو تا هشت تحصیلی ۱۰۸ دانشجو به پرسشنامه‌ها پاسخ کامل دادند و وارد مطالعه شدند. درمجموع ۵۷/۴٪ دانشجویان دختر و ۶۰,۲ آن‌ها در سن ۲۱ تا ۲۳ سال بوده‌اند. مشخصات جمعیت شناختی دانشجویان در جدول ۱ آمده است.

میانگین اهمال تحصیلی دانشجویان ۱۲/۱۶±۸۴/۶۵ بوده است. درمجموع بیشترین اهمال تحصیلی در دانشجویان ترم هشت (۹/۱۴± ۸۸/۲۵) و دانشجویان پسر (۸/۸۷± ۸۵/۷۳) مشاهده شد. ازنظر ترم تحصیلی کمترین اهمال تحصیلی مرتبط با دانشجویان ترم دو بوده است (۱۴/۷۴±۷۹/۸۷). (جدول ۲).

نمره کل حاصل از سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹، ۸/۵۵±۶۹/۵۴ بوده است. در مجموع دانشجویان ترم دو بیشترین نمره حاصل از سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹(۸/۷۴±۷۳/۹۵) و دانشجویان ترم هشت(۹/۱۴± ۲۵/۸۸) کمترین نمره را در این حیطه کسب کردند.(جدول شماره ۳).

در عین حال بین دو متغیر اهمال تحصیلی و سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ با ضریب همبستگی ۰/۹۵۷ - ارتباط معناداری وجود داشته است ($p<۰/۰۰۰$). بدین معنی که با بهبود سبک زندگی میزان اهمال تحصیلی کاهش داشته است.

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-10-09]

[DOI: 10.22088/cjhaa.8.1.2]

جدول ۱. مشخصات جمعیت شناختی نمونه‌های پژوهش

مشخصات فردی		تعداد (درصد)	جمع
جنسیت	زن	۶۲(۵۷/۴)	۱۰۸
	مرد	۴۶ (۴۲/۶)	
سن به سال	۱۸-۲۰	۲۳ (۲۱/۳)	۱۰۸
	۲۱-۲۳	۶۵ (۶۰/۲)	
	۲۴ و بالاتر	۲۰ (۱۸/۵)	
ترم دوم		۲۴ (۲۲/۲)	۱۰۸
ترم چهارم		۲۹ (۲۶/۲)	
ترم ششم		۲۵ (۲۳/۱)	
ترم هشتم		۳۰ (۲۷/۸)	

جدول ۲. میزان اهمال تحصیلی کل و به تفکیک ترم تحصیلی و جنس دانشجویان پرستاری رامسر

متغیر		Mean±SD
اهمال تحصیلی کل		۸۴/۶۵±۱۲/۱۶
اهمال تحصیلی به تفکیک ترم تحصیلی	دوم	۷۹/۸۷±۱۴/۷۴
	چهارم	۸۶/۷۹±۱۲/۰۴
	ششم	۸۲/۴۴±۱۱/۴۷
	هشتم	۸۸/۲۵ ±۹/۱۴
اهمال تحصیلی جنس	زن	۸۳/۸۵ ±۱۴/۱۴
	مرد	۸۵/۷۳ ±۸/۸۷

جدول ۳. نمرات حاصل از سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ در دانشجویان پرستاری رامسر

متغیر		Mean±SD
سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ کل		۶۹/۵۴±۸/۵۵
سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ به تفکیک ترم تحصیلی	دوم	۷۳/۹۵±۸/۷۴
	چهارم	۶۷/۸۲±۷/۸۱
	ششم	۷۰/۷۲±۹/۳۴
	هشتم	۶۶/۷۰±۷/۰۴
سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ در ابعاد مختلف	رژیم غذایی	۵۳/۰۵±۴/۳۱
	فعالیت	۷/۸۳±۲/۶۵
	خواب و استراحت	۵/۷۹±۱/۴۴
	اضطراب	۲/۸۶ ±۹/۱۴

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-10-09]

[DOI: 10.22088/cjhaa.8.1.2]

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر با هدف تعیین میزان اهمال تحصیلی و سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ در دانشجویان دانشکده پرستاری رامسر در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ انجام شد. مطابق با یافته‌های حاضر، میانگین و انحراف معیار اهمال تحصیلی در دانشجویان دانشکده پرستاری رامسر ۱۲/۱۶±۸۴/۶۵ بوده است که این عدد کمی بالاتر از سطح متوسط نمره اهمال تحصیلی به حساب می‌آید. در مطالعه حیدرزاده و همکاران که شیوع شناسی اهمال‌کاری تحصیلی و ارتباط آن با اختلالات خلقی دانشجویان علوم پزشکی کرمان موردبررسی قرار گرفت نیز میزان اهمال‌کاری دانشجویان بیش‌ازحد متوسط بیان گردید(۱۷).

در مطالعه دیگری که با عنوان اهمال‌کاری تحصیلی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان انجام شد نیز نتایج حاکی از آن بوده است که بیش از ۷۰٪ دانشجویان اهمال‌کاری بیش‌ازحد متوسط را تجربه کردند(۱۸). هم‌راستا با مطالعات انجام شده در ایران مطالعه‌ای که در دانشگاه علوم پزشکی ترکیه انجام شد نیز میزان اهمال تحصیلی متوسط ذکر شده است(۱۹). یکی از دلایل این هم‌راستایی را می‌توان تطابق فرهنگی ایران با کشور ترکیه و شباهت‌های دوره تحصیلی در گروه علوم پزشکی ذکر کرد(۲۱و ۲۰). اهمال‌کاری آکادمیک شکل گسترده‌ی اهمال‌کاری عمومی است. در رابطه با شیوع اهمال‌کاری در دانشجویان می‌توان به دو نظریه اشاره کرد، رفتارگراها رفتار اهمال گرایانه را بر اساس محیط و تجربه قبلی فرد تبیین می‌کنند. فراگیران اهمال‌کار آموخته‌اند که تکمیل کردن تکالیف آموزشی خود را به تعویق اندازند (خصوصاً اگر تکالیف ناخوشایند باشد) و توجه خود را به فعالیت‌های دیگری که برای آن‌ها جذاب است معطوف کنند از طرفی طرفداران نظریه روان‌شناختی اساس رفتار اهمال کارانه را باورهای غیرمنطقی می‌دانند. برخی فراگیران زمانی که ارزش خود را فقط بر اساس توانایی خود در انجام ندادن تکلیف می‌سنجند به‌طور غیرمنطقی عمل می‌کنند و از به اتمام رساندن تکالیف اجتناب می‌کنند تا از این طریق دیگران نتوانند توانایی واقعی آن‌ها را در انجام تکالیف بررسی کنند. همچنین Solomon و Rothblum که ابزار استفاده شده در این پژوهش نیز به نام آن‌هاست دو دلیل اساسی را که مکرراً دانشجویان به اهمال تحصیلی روی می‌آورند را ترس از شکست و بیزاری از تکالیف ذکر می‌کنند. در همین راستا مطالعه‌ای کیفی در ارتباط با علل اهمال تحصیلی در دانشکده پرستاری رامسر انجام شده است که نتایج آن نشان داد که اهمال‌کاری تحصیلی دانشجویان پرستاری می‌تواند طیف وسیعی از علل داشته باشد که در ۵ گروه علل دانشجویان، اساتید، تکالیف درسی، دانشکده و رشته پرستاری بوده است و مؤید نظریه‌های فوق‌الذکر است(۲۲).

در مطالعه حاضر میزان اهمال تحصیلی در دانشجویان پسر بیش از دانشجویان دختر نشان داده شد که این مسئله در نتایج مطالعات متعدد دیگر نیز مشاهده گردید(۲۳-۲۵). درعین‌حال در مطالعه‌ای دیگر نشان از بالاتر بودن اهمال تحصیلی در دختران دارد(۱۸). همچنین در مطالعه‌ای نتایج نشان داد که اهمال تحصیلی تفاوتی در جنس دختر و پسر نداشته است(۱۵). به نظر می‌رسد با توجه به متفاوت بودن نتایج مطالعات متعدد، نقش جنسیت در اهمال تحصیلی دانشجویان امری ناپایدار باشد و تحت تأثیر فرهنگ و ویژگی شخصیتی دانشجویان متفاوت باشد.

طبق نتایج حاصل از نمره کل حاصل از سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹، ۸/۵۵±۶۹/۵۴ بوده است. در مجموع دانشجویان ترم دو بیشترین نمره حاصل از سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹(۸/۷۴±۷۳/۹۵) و دانشجویان ترم هشت (۹/۱۴± ۸۸/۲۵) کمترین نمره را در این حیطه کسب کردند. دقیقاً هم‌راستا با نمره کل حاصل از سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ دانشجویان ترم دو کمترین سطح اهمال تحصیلی و دانشجویان ترم هشت بیشترین سطح اهمال تحصیلی را داشته‌اند. لذا به نظر می‌رسد تغییر سبک زندگی به دلیل کووید ۱۹ بر سطح اهمال تحصیلی تأثیرگذار بوده است. هم‌راستا با مطالعه حاضر مطالعه‌ای بر روی سبک زندگی دانشجویان پرستاری دانشگاه شهید صدوقی یزد در دوران کووید-۱۹ حاکی از آن بوده است که در این دوران سبک زندگی دانشجویان پرستاری خصوصاً آن‌ها که در ترم‌های عرصه بوده‌اند(۲۶). شاید در توجیه این مسئله بتوان این مورد را بیان کرد که دانشجویان سال آخر پرستاری تمام طول هفته در بیمارستان و مراکز بهداشتی درمانی هستند که آن‌ها را بیش از سایر دانشجویان در معرض بیماری کووید ۱۹ و تغییرات ناشی از سبک زندگی قرار می‌دهد.

در مطالعه‌ای که بر روی سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ در ۸۲۷ دانشجوی پرستاری در کشور آلمان انجام شد نتایج حاکی از آن بود که سبک زندگی دانشجویان خصوصاً در حیطه رژیم غذایی تغییر منفی داشته است و در عین حال فعالیت بدنی، ورزش در این دوران کاهش پیدا کرد و رفتارهایی مانند سیگار کشیدن و مصرف الکل افزایش داشته است. نویسندگان این مطالعه معتقدند که دانشجویان پرستاری به دلیل ماهیت این رشته در برخورد مستقیم با بیماران مبتلا به کووید-۱۹ هستند اضطراب فراوانی را تجربه می‌کنند که می‌تواند بر سبک زندگی‌شان تأثیر داشته باشد(۲۷).

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-10-09]

[DOI: 10.22088/cjhaa.8.1.2]

ازآنجایی‌که طبق نتایج مطالعه حاضر در دوران شیوع کووید-۱۹ اهمال تحصیلی دانشجویان قابل‌توجه بوده است و سبک زندگی دانشجویان نیز تحت تأثیر قرار گرفته است، پیشنهاد می‌شود مسئولین دانشکده پرستاری رامسر با عنایت به نتایج مطالعه حاضر راهبردهایی را برای کاهش اهمال تحصیلی و بهبود سبک زندگی دانشجویان اتخاذ نمایند.

ازآنجایی‌که مطالعه حاضر صرفاً بر روی دانشجویان دانشکده پرستاری رامسر انجام شده است ممکن است قابلیت تعمیم‌پذیری آن نسبت به دانشجویان سایر دانشکده‌ها پایین‌تر مطالعات چندمرکزی باشد.

نتایج مطالعه حاضر می‌تواند دید جامعی نیست به اهمال تحصیلی و سبک زندگی مرتبط با کووید-۱۹ در ابعاد مختلف را برای مسئولین دانشکده پرستاری رامسر فراهم آورد و در عین تلنگری برای دانشجویان پرستاری رامسر باشد تا در تغییر سبک زندگی و کاهش اهمال تحصیلی قدم بردارند.

تقدیر و تشکر

بدین‌وسیله از معاونت محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی بابل به خاطر حمایت مالی و حمایت معنوی همکاری در اجرای پژوهش حاضر سپاسگزاری می‌شود. همچنین از کلیه دانشجویان پرستاری رامسر که در این پژوهش همکاری نمودند کمال تشکر را داریم.

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-10-09]

[DOI: 10.22088/cjhaa.8.1.2]

References

1.Ciotti M, Ciccozzi M, Terrinoni A, Jiang WC, Wang CB, Bernardini S. The COVID-19 pandemic. Crit Rev Clin Lab Sci. 2020;57(6):365-88.
2.Velavan TP, Meyer CG. The COVID-19 epidemic. Trop Med Int Health. 2020;25(3):278.
3.Pokhrel S, Chhetri R. A literature review on impact of COVID-19 pandemic on teaching and learning. High Educ Future. 2021;8(1):133-41.
4.Verma AK, Prakash S. Impact of covid-19 on environment and society. J Biosci. 2020;9(5):7352-63.
5.Odone A, Lugo A, Amerio A, Borroni E, Bosetti C, Carreras G,et al COVID-19 lockdown impact on lifestyle habits of Italian adults. Acta Biomed. 2020;91(9-S):87-89.
6.Rawat D, Dixit V, Gulati S, Gulati S, Gulati A. Impact of COVID-19 outbreak on lifestyle behaviour: A review of studies published in India. Diabetes Metab Syndr. 2021;15(1):331-336.
7.Odone A, Lugo A, Amerio A, Borroni E, Bosetti C, Carreras G, et al. COVID-19 lockdown impact on lifestyle habits of Italian adults. Acta Biomed. 2020;91(9-S):87-9.
8.Sahu P. Closure of universities due to coronavirus disease 2019 (COVID-19): impact on education and mental health of students and academic staff. Cureus. 2020; 12(4): e7541.
9.Tadesse S, Muluye W. The impact of COVID-19 pandemic on education system in developing countries: a review. Open J Soc Sci. 2020;8(10):159-70.
10.Bellei C, Munoz G. Models of regulation, education policies, and changes in the education system: a long-term analysis of the Chilean case. J Educ Change. 2021;24(1):1-28.
11.Cho MJ, Hong JP. The emergence of virtual education during the COVID-19 pandemic: The past, present, and future of the plastic surgery education. J Plast Reconstr Aesthet Surg. 2021;74(6):1413-21.
12.Gelineau-Morel R, Dilts J. Virtual Education During COVID-19 and Beyond. Pediatr Neurol. 2021;119:1-2.
13.Zacks S, Hen M. Academic interventions for academic procrastination: A review of the literature. J Prev Interv Community. 2018;46(2):117-30.
14.Schouwenburg HC. Academic procrastination. Procrastination and task avoidance. Springer: Boston;1995:71-96.
15.Mortazavi F, Mortazavi SS, Khosrorad R. Psychometric Properties of the Procrastination Assessment Scale-Student (PASS) in a Student Sample of Sabzevar University of Medical Sciences. Iran Red Crescent Med J. 2015;17(9):e28328.
16.Kumari A, Ranjan P, Vikram NK, Kaur D, Sahu A, Dwivedi SN, Baitha U, Goel A. A short questionnaire to assess changes in lifestyle-related behaviour during COVID 19 pandemic. Diabetes Metab Syndr. 2020;14(6):1697-1701.

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-10-09]

[DOI: 10.22088/cjhaa.8.1.2]

17.Heidarzadeh A, Mohammad Alizadeh S, Soltan Ahmad J, forouzi M, Hashemi Nasab FS, Abas zadeh H. Prevalence of Academic Negligence and its Relationship with Students'Mood DisordersatKerman University of Medical Sciences. Educational Development of Judishapur, 2016; 7(4): 325-33.
18.hehrzad MM, Ghanbari A, Rahmatpour P, Barari F, Pourrajabi A, Alipour Z. Academic Procrastination and Related Factors in Students of Guilan University of Medical Sciences. J Med Edu Dev; 11(4): 352-62. [In Persian]
19.Duru E, Balkis M. The roles of academic procrastination tendency on the relationships among self doubt, self esteem and academic achievement. Egitim ve Bilim. 2014;39(173).
20.Hassanpour N, Soltanzadeh H. Background factors in contemporary architecture developments of iran during the second Pahlavi and comparative comparison with Turkey. Bagh-e Nazar. 2017;13(44):39-52. [In Persian]
21.Asgari P, Navab E, Bahramnezhad F. Comparative study of nursing curriculum in nursing faculties of Canada, Turkey, and Iran according to SPICES model. J Educ Health Promot. 2019;8:120. [In Persian]
22.Haffari F, Mohammadi S, Arazi T, Arzani A, Rahimaghaee F. Shedding light on the causes of academic procrastination among nursing students: A qualitative descriptive study. J Educ Health Promot. 2021;10(1):181. [In Persian]
23.Tamadoni M, Hatami M, Hashemi Razini H. General selfefficacy, academic procrastination and academic achievement in University students. Educational Psychology. 2010; 6(17): 66-88. [In Persian]
24.nasri S, shahrokhi M, damavandi, M. E. The Prediction of Academic Procrastination on Perfectionism and Test Anxiety. Research in School and Virtual Learning. 2012; 1(1): 24-36. [In Persian]
25.avakoli M A. A Study of the Prevalence of Academic Procrastination among Students and its Relationship with Demographic Characteristics, Preferences of Study Time, and Purpose of Entering University. Educational Psychology. 2013; 9(28): 100-22. [In Persian]
26.Salmani N, Baraty Kahrizsangi M, Kafi F. Study of Lifestyle during Covid-19 Epidemic in Nursing Students of Yazd Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2020. JSSU 2022; 30 (2):4565-4575. [In Persian]
27.Palmer K, Bschaden A, Stroebele-Benschop N. Changes in lifestyle, diet, and body weight during the first COVID 19 'lockdown' in a student sample. Appetite. 2021;167:105638.
28.Salmani N, Baraty Kahrizsangi M, Kafi F. Study of Lifestyle during Covid-19 Epidemic in Nursing Students of Yazd Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2020. JSSU. 2022; 30 (2):4565-75. [In Persian]
29.Palmer K, Bschaden A, Stroebele-Benschop N. Changes in lifestyle, diet, and body weight during the first COVID 19 'lockdown' in a student sample. Appetite. 2021;167:105638.

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-10-09]

[DOI: 10.22088/cjhaa.8.1.2]